

навчального матеріалу, є корисними не тільки для самостійної роботи студентів, вони також можуть бути активно задіяними у навчальному процесі на онлайн заняттях і сприятимуть його оптимізації.

Безперечно, увияти собі сучасний навчальний процес, який є саме дистанційним, без використання інформаційних технологій неможливо, адже вони стимулюють пізнавальний інтерес студентів до навчання, сприяють його індивідуалізації, активізують розвиток самостійної діяльності.

Застосування інформаційних технологій у процесі організації самостійної роботи з іноземних мов підвищує її інтенсивність, активізує розумові процеси студентів, підвищує їх мотивацію, підтримує зацікавленість у навчальній дисципліні.

АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

ГАВРИЛОВА А.В., магістр
публічного управління та адміністрування
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6519-1434>
E-mail: medvejatkoumka@gmail.com
Науковий керівник: д-р пед. наук, професор Нагаєв В.М.

Освітнє сьогодення диктує нам свої вимоги щодо активізації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання. В умовах карантину, спричиненого поширенням коронавірусної інфекції, воєнного стану в Україні стало очевидним підвищення ролі дистанційної освіти, яка має бути забезпечена посиленою роллю самостійної роботи студентів [1].

Бажання саморозвитку у творчому самостійному становленні фахівця є цілком закономірним процесом розвитку особистості. В теперішній реальності важливим надбанням державної освітньої політики є впровадження дистанційної форми освіти з впровадження електронних засобів комунікації.

Така організація навчального процесу має певні позитивні аспекти: мотивує студента до саморозвитку, самодисципліни, закріплення навичок самостійного вирішення тих чи інших питань [2]. Результати самостійної роботи студента дають змогу викладачу визначити рівень його зацікавленості в освітньому процесі; визначити рівень мотивації студента до навчання. Однак проблемним аспектом ефективної реалізації дистанційного навчання є управління самостійною роботою здобувачів, активізація їх навчально-творчої діяльності.

Самостійна робота студентів є одним з компонентів навчального процесу, спрямованих на підготовку за напрямками і спеціальностями фахівців відповідних спеціальностей та освітньо-кваліфікаційних рівнів. Науковці виділяють 2 види самостійної роботи: 1) організаційну (вміння зорганізуватись та зосередитись для реалізації прийнятого рішення); 2) змістовну (здатність приймати правильні рішення без допомоги) [4]. Для підвищення ефективності цих компонентів важливо спроектувати систему управління самостійною роботою здобувачів, яка б забезпечувала реалізацію їх автодидактичних функцій.

Виходячи з досвіду педагогічних досліджень [3; 5] на наш погляд сьогодні слід звернути на такі педагогічні умови досягнення освітнього результату у процесі управління самостійною роботою студентів за дистанційною формою навчання:

1) *співпраця з педагогом* (ідею педагогіки співробітництва сьогодні перенесено практично на всі форми навчально-виховного процесу. Одним з основних факторів, що впливає на навчально-пізнавальну діяльність, формування пізнавального інтересу, активності, самостійності є співробітництво і співтворчість викладача та студента. За таких умов викладач стає помічником і коректором навчально-творчої діяльності студента. Спільна творча діяльність педагога і студента поєднується з активністю і розглядається як головна умова поступового перетворення навчально-виховної діяльності в само регульовану й само організуючу особистістю творчу систему розумових дій);

2) *творче освітнє середовище* (активна співпраця викладача зі студентами створює об'єктивні передумови формування відповідного творчого освітнього середовища, яке своїми властивостями відображає запити на підготовку креативних фахівців. Здійснення творчої співпраці у навчальному процесі досягається завдяки створенню атмосфери творчості, що представляє собою поєднання фундаментальності й професійної спрямованості навчання у вищій школі; спільному дослідженню питань, що вивчається та навчальних проблем; надання підтримки і допомоги студентам у подоланні пізнавальних труднощів; допомозі у прояву пізнавальної активності у навчальному процесі; всебічному врахуванні особистісних якостей кожного студента, його індивідуальних особливостей, потреб і мотивів діяльності);

3) *особисті якості здобувача* (особистість студента, як майбутнього фахівця, відрізняє індивідуальна, особлива, притаманна лише окремому індивіду психологічна структура. Якщо розглянути психологічну структуру творчої особистості студента, в ній можна визначити здатність до автодидактичних функцій (самопланування, самоорганізація, самомотивація, самоконтроль, самоаналіз). Автодидактичні функції розкриваються у здатності людини до проблемного бачення предмету; дослідницької діяльності; виявлення протиріч; вміння аналізувати, інтерпретувати та синтезувати інформацію; вміння планувати і організовувати особисту працю і раціонально використовувати робочий час. Самоменеджмент навчання характеризується також відповідними знаннями та досвідом ефективних технологій міжособистісного спілкування; пошуково-креативним стилем мислення, вмінням висувати гіпотези та досягати кінцевої мети завдяки високого рівня самоорганізації та самомотивації навчально-творчої діяльності);

4) *інформаційне забезпечення навчального процесу* (рівень самоуправління навчально-творчою діяльністю безпосередньо пов'язаний з наявним інформаційним забезпеченням освітнього процесу. Для того, щоб досягти високого рівня самостійності

необхідно побудувати відповідну інформаційну систему. За таких умов студенти матимуть можливість самостійно планувати індивідуальну стратегію навчально-творчої діяльності і корегувати її відповідно цільової функції. Наприклад, в умовах цифрової педагогіки одним з головних елементів управління самостійною роботою є електронний дидактичний модуль на основі цифрової платформи «Moodle» (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище, надаючи доступ до самостійного вивчення курсу, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань).

Висновки. Підкреслюючи важливу роль самостійної роботи здобувачів у навчально-творчому процесі, слід зазначити, що саме від педагогічної творчості і відповідного мотиваційного середовища залежить творча активність студентів і, як результат – рівень сформованості організаційної та змістової самостійності. При цьому викладачу на основі вивчення психологічної структури особистості необхідно обирати більш дидактичні методи, форми та засоби мотивації високопродуктивної самостійної роботи студентів у вивченні відповідної дисципліни (теми). Для того щоб викладач міг ефективно керувати діями студентів йому необхідно постійно піклуватися про творчий мікроклімат у студентських мікрогрупах, вивчати потреби, мотиви діяльності здобувачів. Також важливою педагогічною умовою є забезпечення функціональної трансформації у педагогічній системі – від прямого управління, через співуправління до самоуправління самостійною роботою студентів. При цьому вони можуть планувати індивідуальну освітню траєкторію, забезпечувати її адекватними (до рівня індивідуальної підготовки та освітніх цілей) дидактичними механізмами. За умов самоуправління навчально-творчою діяльністю студентів самостійна робота буде продуктивною а її наслідками стануть сформовані навички саморозвитку та самостійності професійної діяльності.

Бібліографічний список:

1. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. Розпорядження КМУ від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 21.11.2023).

2. Морзе Н.В. Дистанційна технологія як основа сучасних інформаційних технологій у навчанні. *Нові технології навчання: науково-методичний збірник*. 2001. Вип. 30. С. 32-41.

3. Лущик Ю.М. Застосування сучасних технологій у процесі підготовки майбутніх аграріїв у вищій освіті Великої Британії. *Педагогіка та психологія: зб. наук. праць ХНПУ імені Г. Сковороди*. Х. : ХНПУ, 2017. Вип. 57. С. 236-247.

4. Нагаєв В.М. Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу: Монографія. Х. : ХНАУ, 2006.

5. Нагаєв В. М. Методологічні засади управління навчально-творчою діяльністю студентів: монографія. Харків: «Стильна типографія», 2018. 151 с.

ДИДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ МАТЕМАТИКИ

ГЛАЗОВА В.В., кандидат педагогічних наук, доцент,

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет, Україна

ORCID: <https://orcid.org/00000-0003-0124-3760>

E-mail: vvglazova@gmail.com

САВЧЕНКО Д.Г., здобувач другого (магістерського) рівня ВО,

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-3922-8256>

E-mail: savchenkodenis1011@gmail.com

Сучасний світ стає все більше цифровим, і навчання математики не є винятком. Використання диджитал-технологій у